

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačana 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 219.

V Ljubljani, v soboto 25. septembra 1897.

Letnik XXV.

Državni zbor.

Dunaj, 24. septembra.

Prebirajoč razne liste mora se vsakdo prepričati, da je obstrukcija le umetno narejena od ljudij, ki živé in životarijo le ob frazah o zatiranem nemštvu. V prvi vrsti to velja o petorici v središču. Schönerer ne more živeti brez šuma in hruma; Türk, ranocelnik brez posla, živi ob politiki; Kittel je kmečki politik; Wolf potrebuje gradiva za svoj list, in Iro potrebuje lista, a za svoj list naročnikov. To so možje, ki vladajo v zbornici in s svojo predrznostjo tirajo ostalo levico do skrajne smešnosti. Kaj drugoga pa so ljudje, ki vedno govoré o potrebah in zahtevah ljudstva, a tukaj v zbornici s smehom, ropotom in surovimi napadi zabranjujejo vsako stvarno delo?

Morda je to časovna bolezen, ljudska nervoznost, ki potrebuje novih dražil in šegetal za utrujene živce. Toda vprašanje je, ali bodo nemški volilci dolge zadovoljni s prazno slamo, katero mlatijo v zbornici njegovi zastopniki. Ljudje, ki pri vsaki priliki čenčajo o „časti“ parlamenta, sami onečaščujejo parlamentarizem, ono „veliko in slavno“ pridobitev sedanje napredne (?) dobe, katero si hodi občinstvo na galerijo ogledavat kot menažerijo. To so včeraj dokazali mej drugimi celo vseučiliški profesorji, to je danes ponavljal znani puran dr. Pommer, ki je takoj začetkom seje provzročil huronski krik.

V včerajšnji seji so poslanci dr. Lueger in tovariši, Schönerer in tovariši, Funke in tovariši stavili nujne predloge, da vlada prekliče jezikovni naredbi za Češko in Moravsko.

Dr. Russ in tovariši zahtevajo, da vlada prekliče tajni ukaz z dne 2. junija t. l. na dež. vlade glede nadzorovanja političnih shodov.

Dr. Hohenburger in tovariši pa naravnost zahtevajo, da se ministerski predsednik kot vodja notranjega ministerstva zatoži zaradi označnega ukaza.

Iro in tovariši zahtevajo zatožbo ministerskega predsednika, ker je politično oblastvo prepovedalo shod dne 13. junija v Hebu.

Funke in tovariši iznova zahtevajo zatožbo skupnega ministerstva zaradi jezikovnih naredeb.

Vitez Jaworski pa je stavil nujni predlog, naj se izvoli poseben odsek 36 članov, ki naj v 14 dneh nasvetuje primerne premembe poslovnega reda.

Druga seja.

Današnja seja se je pričela ob 1/2. uri z obilglatnim krikom. Dr. Pommer kakor besen razgraja, zakaj predsednik ne odstrani iz zbornice kot sluge preoblečene policaje.

Dr. Winkowski, člen trojice poljske ljudske stranke, vpraša predsednika, zakaj je povabil k sejам državnega zbora poslanca Szajerja, ker je po njegovem mnenju zgubil mandat, dasi je bil pomiloščen od Veličanstva.

Dr. Menger naglaša, da je presvetli cesar Szajerju sicer odpustil le kazen zopora in vse one pravne vzroke, vsled katerih je zgubil mandat, nikakor pa ni dobil mandata, ki ga je zgubil že vsled obsodbe.

Predsednik dr. Kathrein odgovarja, da je bil Szajer sicer obsojen, toda kazen odložena do časa, ko je rešena prošnja za pomiloščenje. In ker je Szajer pomiloščen, odpuščene so mu vse pravne posledice, torej tudi zguba mandata.

Tega mnenja je tudi pravosodni minister. (Smeh na levici in klici: Kaj to briga pravosodnega ministra, o tem naj razsoja državni zbor!)

Dr. Menger predlaga, da se to vprašanje izroči legitimacijskemu odseku v presojo.

Dr. Gross se huduje, zakaj stenografski zapisnik nič ne omenja včerajšnjih nemirov med volitvijo predsedstva. Ta volitev, trdi govornik, je bila ničeva, kajti nihče ni čul svojega imena. (Klici na desnici: Zakaj pa ste delali nemir?) Gross predlaga, naj se v tem smislu popravi zapisnik, in o tem predlogu nasvetuje glasovanje po imenih. Predlog je bil odklonjen.

Ob 1/2. uri je po raznih glasovanjih zbornica prišla do dnevnega reda, volitve zapisnikarjev in rediteljev. Zapisnikarji so izvoljeni: Grof Deym, Dobernig, Duleba, dr. Ebenhoch, Ehrenfels, Horica, Karatnicki, Merunowicz, dr. Pfersche, dr. Stojan, dr. Šileny, dr. Weiskirchner; reditelja sta dr. pl. Fuchs in dr. H. Lang.

Na to so prišli na vrsto nujni predlogi o podporah vsled uim in vremenskih nezgod; do 1/4. ure je govorilo šest govornikov.

Na to predsednik naznači, da bode prihodnja seja jutri ob 5. uri popoldne in se bode vršila volitev v delegacijo.

Poslanci Wolf, Daszynski, Prade, Bendel, Pergelt in Pattai izjavljajo v imenu svojih somišljenikov, da se mora volitev v delegacijo odložiti za toliko časa, ko bode rešeno ali vsaj pojasnjeno vprašanje o ogerški nagodbi. Tem povodom nastal je velikanski krik. Wolf namreč predlaga 10 minut odmora, da bi se mogla desnica posvetovati, ali naj glasuje za njegov predlog ali ne. Ta predrznost brezobraznega nemškega trkača je vzbudila na desnici opravičeno nevoljo. Sto glasov kliče mu nasproti, naj molči ter se spravi iz zbornice. Ko se splošni nemir malo poleže, vrši se na predlog Pradeje v glasovanje po imenih, ali naj se vrši jutri volitev v delegacijo ali ne. Z 206 proti

LISTEK.

Državni zbor.

Tisoče rok omočilo in zastavilo je peresa ter jelo pisati članke in člančice, dopise in novice, in iz tisoč in tisoč src izvil se je olajšalni vzdih: Čas kislih kumar je minul.

Pozabljeno je sedaj, kar je ravnokar še polnilo predale časnikov. — Kedo se še zanima sedaj za Andréa in njegov balon, za uboge njegove golobe, ki zmrzujejo po snežnih planjavah sibirskih, kedo še zasleduje razne nove lastnosti Röntgenovih žarkov? Niti kolesarskih dirk, na katerih si različni mojstri v tej stroki z velikim trudom in naporom ter pridnim breanjem pridobivajo poleg lepih daril tudi nahuhe, ne popisujejo časniki več s tako natančnostjo, kot do sedaj.

Zboruje namreč državni zbor, in vsi senzacije željni bralci bodejo in morajo biti zadovoljni s popisi njegovih sej. Saj plava nad njim duh rešitelja nemških neodrešencev Jurija Schönererja v svitu rudečega nosa.

Vsako jutro se radoveden politik povprašuje, kako državniško enunciacijo bode danes v zbornici tulil ta antisemitski voditelj semitskih nemških liberalcev.

„Nemški narod je zjedinjen,“ kričal je včeraj in pomagali so mu židje in socijalni demokratje.

Mož si izmislija v neizmerni svoji domišljavosti, da je on nemški narod in da so samo tisti pravi Nemci, ki mu pomagajo kričati, in naj se pišejo tudi Daszynski ali Kozakiewicz.

Slovanom ta smešna revolucija v hišni suknji in šlebedrih, katere voditelji imajo mesto pušk in sabelj le vedno odprta usta, ni čisto nič nevarna.

Ta revolucija je pojav politične bolezni, katera je razširjena geografično le malo čez nemško Severno-Češko.

Najhujše bitke te revolucije so glasovanja po imenih, kjer so ranjeni samo ubogi zapisnikarji, ki vsled večnega čitanja imen postanejo hripavi.

Samo ti? Ne, tudi avstrijskemu ljudstvu sekajo ta glasovanja globoke rane. Kajti, kegar prečita zapisnikar ime, zapade v vzdržavanje tega parlamenta precej davčnih goldinarčkov, katere so s krvavimi žulji zaslužila in s težkim srcem plačala avstrijska ljudstva.

Vladi pa bi svetovali, da ustanovi nov red, „red širokih ust s krikom“ in naj podeli veliki križ tega reda Juriju Schönererju, s katerim ima vlada svoj največji križ.

Slovenem pa naj podeljuje nekoliko manjše križe, kot do sedaj.

Dekla se moži...

(Ruski spisal Anton Čehov.)

(Konec.)

„Kje naj bi ga bila videla? Danes sem ga videla prvič, Aksinja ga je pripeljala od nekod... tega presnetega škrate... In zakaj se je ravno mene izbral?“

Ko je nosila Pelageja pri kosilu jedi na mizo, so jo vsi gledali v obraz in jo dražili s kočijažem. Neznansko je zardela in se smejala prisiljeno.

„Sramotno mora biti, oženiti se...“ je mislil Griša. „Strašno sramotno!“

Jedi so bile vse presoljene, v mesu pa se je našel — Bog večni vé, kako je bil prišel v meso — trak od črevlja, iz premalo pečenega piščanca se je cedila kri, in najhujše je bilo to, da so padali Pelageji vedno in vedno krožniki in noži iz rok, kakor s preperele police; vender ji ni nihče zinil žal besede, kakor da bi vsak razumel njen dušni položaj. Samo jedenkrat je zagnal papa servijeto ježno od sebe in rekel mami:

„Kako te veadar veseli vse pomožiti! Kaj te to briga? Vzamejo naj, kogar hočejo!“

Po kosilu so se sešle v kuhinji sosedove kuharice in hišine, in prav do večera se je slišalo šepetanje. Kako so izvohale snubitev, vedi sam Bog! Ko se je o polnoči Griša vzbudil, je slišal, kako sta

107 glasovom zbornica sklene, da se jutri vrši najprvo volitev delegacije.

Značilno je, da so z večino glasov ali Italijani in liberalni nemški veleposestniki.

Ko pišem te zadnje vrstice ob 1/2 6. uri, je v zbornici, posebno na leviči pravi židovski semenj. Dva soc. demokrata govorita jeden v češkem, drugi v poljskem jeziku. Predsednik zahteva, naj govornika stavita predlog v nemškem jeziku, ker ju sicer ne razume. Ker drugi govornik Daszynski le kriči in bije ob mizo, predsednik zaključi sejo med obćim smehom.

Interpelacije in nujni predlogi.

Mej drugimi so posl. Pfeiffer in tovariši stavili nujen predlog glede državne podpore po vremenskih nezgodah poškodovanim obćinam na Dolenjskem, osobito v črnomaljskem, krškem in kočevskem okr. glavarstvu. V predlogu se navajajo škode po toči, povodnji in deževju. Predlog se glasi:

Tekom letošnjega poletja je v mnogih dolenjskih obćinah pobila toča, tako, da so bili ponekod vinogradi, polja in sadno drevje popolnoma vničeni in je mnoge prebivalce zadelo pomilovanja vredno siromaštvo.

V nekaterih krajih so povodnji travnike poplavile in ljudje niso mogli pravočasno spraviti domov otave, ker je primanjkovalo delavcev, in je tako velik del otave vničen, radi česar se je bati, da vtegne živinoreja v imenovanih obćinah močno zaostati. — Jako občutljivo so bili mej drugimi prizadeti posebno tudi oni vinorejci, katerim je točila pobila vinograde in jim vničila vso nado, da jim letošnja trgategv kaj donese. — Nič manj niso podpore vredni tudi oni posestniki, kateri so svoje po trtni uši opustošene vinograde zopet popravili, a delavcem plačo na dolgu ostati morali v gotovi nadi, da bodo te kakor tudi druge stroške, ki so nastali pri prenovljenji vinogradov, poravnali s po zakonu zajamčenim državnim in deželnim posojilom. Toda neumevno je, da mnogi potrebni gospodarji niso dobili nikakega posojila, za katero so prosili, in zaradi tega nadlegujejo jih sedaj upniki z eksekucijami; dočim so drugi prisiljeni prodati živino iz hleva, da pokrijejo svoje dolgove.

V polajšanje sile je c. kr. dež. vlada kranjska izdala poziv na privatno milosrčnost, od katere pa vsled neugodnih domaćih razmer in v primeri z obsežno katastrofo ni pričakovati večjih uspehov — radi česar je državna podpora nujno potrebna.

Pri tej priložnosti si dovoljuje predlagatelj opozarjati na svoje dne 1. in 28. oktobra p. l. stavljene predloge glede podelitve državnih podpor poškodovanim obćinam krškega okraja, in dasi je vis. zbornica dotične predloge vsprejela, se vendar c. kr. vlada na nje ni ozirala. Nasprotno pa se je v sosednem štajerskem, jednako prizadetem okraju Brežice, delila mej ljudi denarna in naturalna podpora, kar jim njihovi kranjski sosedje iz srea privoščijo. — Če se pomisli, da so se k že celih 15 let naše vinograde vničujoći filokseri pridružile še druge nezgode kakor n. pr. velika suša l. 1893 in 94, veliko snega v maju l. 1895 in v pretećenem letu toča, povodnji, slaba letina, ustavljen promet zaradi razsa-

jančje svinjske kuge, tedaj je potreba privrednega prebivalstva brezdvomno očividna, njega polajšanje dokazano in predlog za državno podporo popolnoma utemeljen. Zaradi tega stavim predlog:

Visoka zbornica skleni: C. kr. vlada se pozivlje, da vsled elementarnih nezgod težko prizadetim obćinam imenovanih dolenjskih okrajev vspešno državno podporo podeli.

Poslanec Žičkar in tovariši so predložili na ministra deželne brambe nastopno interpelacijo:

Z ozirom na gmotno in нравno škodo, katero provzročajo vojaške vaje, kakor tudi nastanjanja vojakov, vprašajo podpisani:

1. Ali so nj. ekselenci znana sledeća dejstva: Pri vojaških vajah in nastanjanju vojakov se jemljejo posestnikom shranjena krma iz shramb kakor tudi razni poljski pridelki z njiv. Odškodnine za to so silno nizke. Vsled tega se je polastila prebivalstva, katero je z državnimi bremenmi preobloženo, srditost, katero le tisti pozna, ki prebiva med ubogim, tako hudo obremenjenim ljudstvom.

2. Zraven tega je vojakom, ki gredo k vajam, ali se vraćajo od vaj zopet domov, nemogoće spolnovati krščanske dolžnosti. Pogostoma se zgodi, da se ob nedeljah in praznikih ob tisti uri, ko se shaja verno ljudstvo v cerkev k božji službi, vojaki od svojega prebivališća, kjer so se dan popreje naselili, na odhod pripravljajo in odhajajo. To se mora v mnogem oziru obžalovati. Prebivalci po hišah, v katerih so stanovali vojaki, se le ž njimi pećajo in so kakor vojaki zadržani, svoje verske dolžnosti spolnovati.

3. Ravno to se zgodi, kadar vojaki od prenočišč med prvo božjo službo prihajajo na drugi kraj, ki jim je odloćen za odpočitek, ravno ob uri, ko se vrši pozna božja služba.

Podpisani toraj vprašajo njega ekselencijo gospoda c. kr. deželnobrambovskega ministra:

a) Ali hoće nj. ekselencija potrebno ukreniti, da se davkoplačevalci pri teh vojaških vajah varujejo škode na njivah, vinogradih itd., oziroma, da se tam, kjer se je poškodovanje izvršilo, izplaća polna odškodnina?

b) Kaj namerava nj. ekselencija ukreniti, da se prebivalstvo vsled vojaških vaj ne bo zadrževalo v izvrševanju svojih verskih dolžnosti?

c) Je nj. ekselencija pripravljena potrebno ukreniti, da c. kr. vojna dobi priložnost, tudi ob času vojaških vaj spolnovati verske dolžnosti.

Posl. Spinčić in tovariši stavijo nujen predlog glede državne podpore raznim po vremenskih nezgodah v Istri in tržaški okolici poškodovanim obćinam.

Mažari v hrvatskem Primorju.

XV.

Iz Zagreba, 18. sept.

Na Reki traje borba za autonomijo neprenemoma. Oglasili so se za samostalnost mnogi odlični poborniki in med drugimi tudi stari domoljub Barčić, ki se po svojih politićnih nazorih kot Hrvat razlikuje od takozvanih reških autonomistov, vendar pa je v svojej izjavi proti mestnemu županu dr. May-

länderu radi reške autonomije zavzel odloćno stališće proti mažarskemu nasilju. Pravijo, da je to odprto pismo silno vznemirilo mažarske vlastodržce v Budimpešti in da so sklenili ravno Barčića prvega postaviti pred mažarske porotnike, ćim bode postava, proti kateri se Rećani toliko bore, dobila višje potrjenje.

Mažari dobro vedo, da reška porotna sodnija ne bi Barčića nikdar obsodila radi njegove domoljubne izjave. Gotovo še hujši udarec za mažarsko vlado nego omenjena Barčićeva izjava, pa je bil izstop mestnega zastopnika Valušnika iz mestnega sveta. Valušnik ima mnogo svojih privržencev med pravimi Rećani, ter je oduševljen branitelj reške autonomije. Izjavil se je, da mu ni mogoće sedeti nič več v zastopstvu, ki ne zna odloćno braniti mestnih pravic. Pravijo, da bode izstopilo še nekoliko zastopnikov iz mestnega zastopa. Na Reki je seveda vse vznemirjeno radi teh dogodkov, a nič manje niso v skrbeh radi tega tudi v Budimpešti, kamor je poklical ministerski predsednik svojega svetnika barona Gala z Reke, da mu sporoći o tamošnjih dogodkih.

Banffy je mislil sklicati neko konferencijo, da se reši to vprašanje, a ker so postave že potrjene, bržkone ne bi Rećanom taka posvetovanja zdaj nič pomagla. Sploh pa je zdaj javno mnenje na Ogerskem proti Rećanom, katere smatrajo za velike nehvaležnike, ker noćejo sprejeti mažarskih postav in mažarskega jezika, in ker se tako odloćno branijo, da postane Reka pravo mažarsko mesto, kakor so Debrecin, Kečkemet itd.

Ogerska je storila toliko za Reko, ter jo povzdignila do znatnega morskega pristanišća, a zdaj se brani stopiti v ožjo zvezo z materjo zemljo Mažarsko. Ali Mažari mislijo, će ne pojde to z lepa, pojde pa z grda. Tako piše poznati bivši mažarski komisar na Reki Darday, da se ne treba v tem pogledu kar na nič ozirati, marveć mesto in okolico reško zjediniti neposredno z Ogersko. Mažari imajo na to pravico, ker so jaći, a najbolje je, da se taka vprašanja hitro rešijo. Tega mnenja so seveda vsi Mažari, vendar pa se ne upajo kršiti postav tako oćitno. Poćasi mislijo vso to zadevo rešiti, da se ne bode zdelo tako nasilna.

Sicer pa vsa ta reška autonomija ni toliko vredna, da se toliko radi nje prepirajo. Reka hoće, da bodi neki samostalni faktor med Ogrsko in Hrvatsko, ali po ustavu gotovo ne v tolikem obsegu, kolikor si prisvaja prava na to. Po nagodbi med Ogersko in Hrvatsko je Reka del kraljevine hrvatske ter uživa jednako autonomijo; ali s tem Rećani niso bili zadovoljni. Hrvatsko so zavrgli, ter se oklenili Ogerske, ki jih je tudi namamila v svoj tabor, ali ne z dobro nakano, kakor se je pokazalo iz najnovijih pojavov. In zdaj? Hrvatske se noćejo še zdaj okleniti, će tudi se s tem Mažarom grozć, ćeš da bodo poslali svoja dva poslanca v hrvatski sabor. Tega pa noćejo storiti, saj se je sam Valušnik izjavil, da so hoteli s tem le Mažare preplašiti. Mažar pa gre svojim potom dalje, ter si prisvaja Reko ćim dalje bolj.

Faktićno že ž njo popolnoma vlada, a kar se

v otroški sobi za zavesami tiho šepetali kuharica in postrežnica. Postrežnica je govorila preprićevalno, kuharica pa je od ćasa do ćasa zaihtela, pa se zopet zasmejala. Ko je na to Griša zaspal, se mu je sanjalo, da sta odpeljala Pelagejo zel pritlikovec in stara copernica...

Drugi dan je bilo zopet vse mirno... V kuhinji se je živelo po navadi, kakor da bi kočijaža niti ne bilo na svetu... Le redko kedaj se je zavela postrežnica v veliko, novo ruto, napravila resnosvećan obraz in odšla za par ur nekam, menda na razgovor... Pelageja se ni več sešla s kočijažem, in ko jo je nekoć nekdo spomnil nanj, je zaihtela in zakrićala:

„Trikrat bodi preklinjeno, da se nanj več ne zmislím! Fej!“

Ko sta nekega večera Pelageja in postrežnica v kuhinji pridno rezali, je stopila mama k njima in rekla: „Vzameš ga lahko, će ga hoćeš, toda vedi, Pelagija, tukaj ne sme stanovati... Saj veš, da ne trpim, da bi kedo vedno v kuhinji sedel... Torej pomisli... Tudi te ne bom pušćala poslej zvećer iz hiše...“

„I, sam Bog vé, kaj si mislite, milostljiva gospa!“ je vreććala kuharica. „Kaj mi oćitate zastran njega?“

Naj znori! Kaj hoćem, će se je na-me obesil? Da bi se...“

Ko je Griša neko nedeljo jutro pogledal v kuhinjo, je kar osteklel. Kuhinja je bila polna ljudi. Bile so kuharice iz cele vasi, prvi hlapec, dva oroćnika, podćastnik, dećek Filka... Ta Filka se podi navadno kje okrog kuhinje s psi in maćki, sedaj pa je bil poćesan, umit in v rokah je držal podobico v kovinskem okviru.

Sredi kuhinje je stala Pelageja v novi obleki iz katuna, s cvetlico v laseh. Poleg nje je stal kočijaž.

„Nu... jaz mislim, da je treba...“ je pretrgal podćastnik molćanje.

Pelageji je nekaj prešinilo obraz in začela je jokati... Na to je vzel podćastnik veliki hleb kruha z mize, se vstopil poleg postrežnice in začel blagoslavlјati poroćenca. Koćijaž se je bližal podćastniku, pokleknil pred-enj in mu poljubil roko. Prav to je storil pred Aksinjo. Mrtva mu je sledila Pelageja in tudi pokleknila. Slednjić so se odprla zunanja vrata, v kuhinjo se je privabila bela megla in vsa družba je odšla z glasnim ćumom na dvorišće.

„Revica! Revica!“ si je mislil Griša, ko je

slisla kuharićino ihtenje. „Kam jo vlećejo? Zakaj se je ne usmilita papa in mama?“

Po poroki se je do poznega večera v kuhinji pelo in po harmoniki plesalo. Mama se je ves ćas jezila, da postrežnica diši po žganju in da vsled te svatbe nikogar ni, da bi ji prinesel samovar. Ko je odšel Griša leć, se Pelageja še ni bila vrnila.

„Reva, najbrže joka kje v temi!“ mislil si je. „Koćijaž pa ji bržkone preti!“

Drugo jutro je bila Pelageja že zgodaj v kuhinji. Koćijaž je prišel le za hip. Zahvalil se je mami, strogo pogledal Pelagejo in pristavil:

„Milostljiva gospa, pazite nanjo. Nadomestujte ji, prosim Vas, stariše. In tudi Vi, Aksinja Stepanovna, je ne pustite izpred oćij, pazite, da bo vse pošteno in dostojno... brez neumnosti... Potem pa mi dajte, milostljiva, kakih pet rubljev od njene plaće. Treba mi je novega komata.“

Nova uganjka za Grišo: Pelageja je živela poprej prosto, odgovorna ni bila nikomur, a sedaj...

Griša je postal zelo žalosten. Poiskal je najdebelejše jabolko v shrambi, prilezel v kuhinjo, potisnil jabolko Pelagiji v roko in zbežal kot veter iz kuhinje.

tiče pogodbe, čemu se nanjo ozirati, če se je ne drže tudi sami Bečani in Hrvati. Pravimo Hrvati. Čudno je zares, da se v zadnjem zasedanju hrvatskega sabora niti besedica ni spregovorila o sedanjem položaju na Reki. In vendar je bilo za to toliko gradiiva pripravljenega. Opozicija bržkone ni hotela spraviti tega vprašanja na dnevni red, da se ne pokaže pred svetom nesloga hrvatskega naroda tudi v tej zadevi, kajti mažaronska večina bila bi to vprašanje zavrgla na isti način, kakor je tudi že mnogo drugih za narodno jedinstvo toliko važnih.

Mažari bi vsled tega dobili še večji pogum, a vprašanje bi se še bolj zamotalo. Sicer pa je bila saborska večina sama dolžna sprožiti vprašanje, kako se morejo reške zadeve reševati brez Hrvatske, saj se vendar po nagodbi brez nje ne bi smelo nič menjati na Reki. To popuščanje je največa pogrška hrvatskega sabora, pa se že zdaj hudo osvečuje na Reki. Korist od vsega imajo zdaj Mažari; kako dolgo pa bode trajalo to njihovo gospodstvo v teh krajih, se ne da vpredelati. Verjetno pa je, da ne dolgo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. septembra.

O zadnji seji slovanske krščanske narodne zveze smo že na kratko poročali, da je sklenila, vseskozi vztrajati pri sklepih ljubljanskega vseslovenskega shoda in se le tedaj udati vladi, ako se ji zagotovi izpolnitev opravičenih zahtev. Obširneje poročilo o tej seji pa prinaša praška „Politik“, kateri povzamemo nastopno: Razni govorniki so naglašali, da vlada popolno prezira najopravičeneje zahteve Jugoslovanov, akoravno morajo ti biti najljubteji boj proti Italijanom in Nemcem, v katerem boju morajo naravno podleči, ako se jim odreka vsaktera podpors. Treba je torej, da sklene klub resolucijo, v kateri se izreka vladi in posebno grofu Badenju nezaupnica. Stajerski zastopniki so navedli posebno mnogo pritožb zoper vlado, omenjali so zadnjih imenovanj pri pravosodju ter naglašali, da se za Stajersko in Koroško imenujejo samo nemški sodniki, Slovenci pa popolno prezirajo. Posl. dr. Gregorec je pojasnoval, da se vlada pri imenovanju sodnikov za Češko, Moravsko in Šlezijo vselej posvetuje z izvrševalnim odborom mladočeskega kluba in da imenovanja večinoma vselej izpadejo po želji čeških zastopnikov, mej tem ko se na Slovence nihče ne ozira. Govorilo se je dalje mnogo o preziranju Dalmacije v gospodarskem oziru, o postopanju tržaškega namestnika Rinaldinija ter o preziranju jezikovne in narodne enakopravnosti. Po daljši debati so se člani zjediniili v tem, da se za sedaj ne sklepa definitivno o predlogu poslanca dr. Šusteršiča, kakor tudi ne o posredovalnih predlogih poslanca dr. Bulata, izrekli so se pa načelno za strogo rezervirano stališče nasproti vladi, katero so voljni le tedaj podpirati, ako da zagotovilo, da se izpolnijo pravične narodnostne zahteve. Konečno se je vsprejela resolucija, ki jo je vsprejela parlamentarna komisija desnice, z željo, da bi si pod vsakim pogojem ostale zveste vse stranke desnice in se ne dale omamiti nikakim obljubam.

Volitev članov delegacije. Gospodska zbornica je že v včerajšnji seji izvolila 20 članov izmed svoje srede v avstrijsko delegacijo ter 10 namestnikov. Članom delegacije so izvoljeni: Ceschi, Chlumec, Chotek, Ozedik, Dumba, de Fin, Gomperz, Gorayski, Helfert, Jagić, Korezian, Kottulinski, Oppenheimer, Starhemberg, Sylva-Tarouca, Thun, Trauttmansdorff, Vetter, Walterskirchen in Zaleski, namestnikom pa: Aichelburg, Dobrzensky, Fürstenberg, Hasslwanter, Lobmeyr, Ludomirski, Meran, Millanich, Sochor in Zoll. Jednaka naloga čaka sedaj tudi poslansko zbornico, ki jo izvrši, ako se ne pojavijo kake izvanredne zapreke, katerih se skoro ni mogoče ogniti, danes zvečer. Razni klubi so se najbrže že posvetovali o posamnih kandidatih in tako volitev menimo ne bo povzročala velikih težav. Najbolj jo bodo ovirali češki in moravski Nemci, ki letos ne marajo ničesar slišati o kakem kompromisu. Lani je bilo za Češko izvoljenih 5 Cehov in 5 Nemcev. Takrat je bilo izmed 92 zastopnikov 56 Cehov in 36 Nemcev, sedaj jih je pa mej 100 češkimi zastopniki 65 češke in 45 nemške narodnosti. Razlika je toraj jednaka prejšnjemu letu. Koroško in Stajersko bodo žalibog tudi letos zastopali najbrže samo nemški prvaki. Ugodneje stališče ima letos Nižja Avstrija, koder bodo krščanski socialisti v zvezi z nemškimi nacionalci, ali oficijelno: krščansko socialna zveza, imeli odločilno besedo. Kakor

se poroča, prepustili bodo jeden mandat nemški ljudski stranki, ostala dva pa podeli Scheicherju in Gessmanu. Sklepi ostalih zborničnih klubov in strank še niso znani. Vest, ki se je razširjala včeraj v parlamentarnih krogih, da se zasedanje zaključi takoj po izvolitvi delegacije, se uradno dementuje ter naglašja, da se sredi prihodnjega tedna predloži že državni proračun za leto 1898.

Szajerjeva zadeva. V včerajšnji seji poslanske zbornice se je mnogo razpravljalo o vprašanju, ima li pomiloščen posl. Szajer še pravico do državnoborskega mandata ali ne. Naglašalo se je posebno z nemško-liberalne strani, da je mandat že tedaj ugasnil, ko je bil Szajer obsojen in da mu je naknadno pomiloščenje vrnilo le pasivno volilno pravico, nikakor pa se mu potom milosti ne more podeliti kak mandat. Desnica je bila pa ravno nasprotnega mnenja. Zatrjevala je namreč, da je s tem, ko so mu spregledani tudi vsi pravni nasledki kazni, mandat ostal nedotaknen. V istem smislu se je na vprašanje predsednika izrazil tudi pravosodni minister. S to izjavo je bila rešena ta zadeva in tudi vsi v tem oziru vloženi predlogi nemških kričarjev, ki so hoteli tudi to porabiti v svoje namene in zavlačevati drugo bolj potrebno delo. Nemško-liberalni in socijalno demokratični listi se sedaj norčujejo nad postopanjem predsedstva in hudujejo, zakaj se ni Szajerjeva zadeva obravnavala parlamentarnim putem, kakor baje vse jednake stvari. Ta njihova jeza je pa popolno umevna, ako se pomisli, da se jim je posl. Szajer iztrgal iz rok in se pridružil mirnejim strankarjem.

Grki in nemški upniki. V kratkih potezah smo že naznanili, da se nekateri grški krogi z vso silo protivijo mirovni pogodbi, kakor so jo začrtale in odobrile velevladi. Dodatno k temu se poroča, da so v Atenah na javnem trgu zažgali jeden eksemplar mirovne pogodbe ter kričali, naj se vlada in parlament ne udasta zahtevam Turčije. — Ministerski svet se je v zadnji seji tudi pečal s to zadevo, a je, kakor se uradno poroča, še ni rešil. Sploh se vidi, da je jedini ministerski predsednik prepričan, da Grki morajo vsprejeti pogodbo, ostali član kabineta in večina naroda pa je pogodbi zelo neprijazna. — Tako nasprotstvo je pa zelo neljubo grškim upnikom v Nemčiji in vsled tega pošiljajo v svet zelo ostre članke proti grškim „obstrukcionistom“ in proti vladi. „National Zeitg.“ v Berlinu in „Köln. Zeitg.“ sta prevzeli nalogo beriča in pretita Grkom pogin, ako se brezpogojno ne vdajo zahtevam velevladi in Turčije. „Le tedaj, ako Grki do pičice izpolnijo zahteve, začrtane v mirovni pogodbi, je voljna Turčija definitivno odložiti orožje. Naj bi v Atenah tega ne pozabili!“ tako svare upniki grški narod pred opozicijo, boječ se, da jim splava po vodi zadnja nada na kako vračilo zastarelega posojila. Pritisk na Grke je torej velikansk in vlada se ne bo smela udati zahtevam opozicionalcev, naj zavrne ta načrt in se skuša direktno pogajati s Turčijo. Sicer bi ji pa to pogajanje še veliko manj koristilo, ker ima sultan Grke tako rekoč popolno v svojih rokah, ako se preneha posredovanje velevladi.

Španija in Zvezne države. Kakor smo svoječasno poročali, je novi poslanik Zveznih držav v Madridu, Mr. Woodford, povodom nastopa svoje nove službe izrazil željo svoje vlade, ki bi rada imela zadostno zagotovilo, da se še pred pričetkom kongresa, to je pričetkom decembra, konča vojska na Kubi. Iz teh poslanikovih besedij so sklepali nekateri politiki, da je Mac Kinley izročil ultimatum v kubanski zadevi. Nasproti tem trditvam objavlja »Reuters Office« iz Pariza poročilo, v katerem se dementuje vest o ultimatu, marveč je bila izjava poslanika Woodforda le »določen opomin« v prijaznih besedah, v katerih se dokazuje, da je škoda, ki jo povzročuje dolgotrajna vstaja na Kubi Zveznim državam, večja kakor jo morejo prenesti, in da ni mogoče sedaj povedati, kako stališče bi zavzela Mac Kinleyjeva vlada, ako bi ne dobila zadostnega zagotovila, da se nesrečna vojska konča, predno se snide kongres. Po našem mnenju je taka ostra beseda pač precej podobna ultimatu, kajti gotovo je, da bode Mac Kinley jel vse drugače postopati v kolonijalni politiki, kakor so bili do sedaj Španjci navajeni. Kakor se je zgodilo minule dni z otokom Hawai, ki je postal samostalen in se tako nekako zvezal z Zjedinjenimi državami, tako se lahko zgodi tudi s Kubo, ako španjska vlada ne bo drugače postopala v kolonijalni politiki.

Slovstvo.

Moderni romani.

(Franc. spisal A. J. Bessieres, prel. I. M.)

Nekdaj se je očitelo romanu, da živijo njegovi junaki v idealnem svetu.

Ko se pa mora stopiti v realno življenje, je padec gotov. Čitatelj ne najde več teh finih čustev, nežnih mislij, čistih strastij, katere je občudoval, — in obide ga žalost, upade mu pogum, pristudijo se mu prozaične dolžnosti in vsakdanja opravila svojega časa.

Sedanjemu romanu se ne more več očitati sličnih stvari. On ne vodi čitatelja po idealnem svetu. Svet, kakoršen je v resnici, mu je še prelep. Treba je stopiti doli v nizko podzemlje, kjer je vse grdo in surovo, kjer so ljudje živinski, kjer so ženske polne napak in pregreh in zločnosti. Ako je sploh kaj krepostnega, je to le blede senca prave kreposti.

Le vzemimo v roke Zola! Njegovo postopanje je znano, njegova morala je obsojena in njegov talent se začneja soditi, kakor zasluži. Njegova slava pada in se ne bo več vzdignila. Ako bode v 200 ali 300 letih kak kritik čital učene razprave romanopisca in videl na prvi strani: „stotisoč“, bode nedvomne sklepal, da so bili čitatelji XIX. stoletja literarno popolnoma neizobraženi, da so bili surovi in do dna izprijeni.

Vender ima M. Zola posnemovalce.

Pred nedavnim časom sta prišla na svetlo dva romana, ki sta imela dober vspeh in ki sta še ohranila si čitatelje.

V jednom romanu opisuje M. L. Descaves življenje v vojašnici; v drugem slika M. Prévost mlado deklico v sedanjem času. Descaves u ni vojak nič drugega, nego surov blaziranec, ropar, ki ustreza svojim najdivnejšim nagonom. Prévostu pa je deklica izvestnega bogatega stanu le hudobna, spriena že v mladosti, in je zmožna, da si vsvari tako življenje, ki ji podaja vse pravice do zlobe, ne da bi spravila svojega dobrega imena preveč v nevarnost.

Ne dá se tajiti, da je v nekaterih deželah in v družinah, kjer je vera skoro popolnoma zavržena, čednost brez veljave; da se dobi v realnem življenju lepo številce sprijenih in skvarjenih bitij; nadalje se tudi ne dá tajiti, da se nahajajo posamezne najgrše napake na jednom ali onem individuu. Toda vse napake je d n osebi nadeti in postaviti jo za tip jedne vrste ljudij, se pravi: silno pretiravati in lagati. Ako bi bil vojak jednak onemu, kojega sliko nam Descaves podaja, bi ne bila vojašnica nič drugega, nego jama razbojnikov, kamor se ne upa stopiti pošten človek; armada bi bila velika tolpa nesramnih ničvrednežev in morali bi obupati nad domovino. — Ako bi bile deklice bogatih stanov take, kakoršne so žalostne junakinje Prévosta, bil bi zakon le prevara, družinska sreča bi bila sanje, da, družina sama bi bila celo nemogoča.

M. Descaves ni videl kmetov, katere dá vsako leto dežela vojašnici, on jih ni videl, ki so vzrejeni bodisi bogati ali revni, v krščanskih družinah in ki niso pozabili tako hitro naukov, kateri so jim bili vcepljeni v srce. Oni niso svetniki. Vojaško življenje jih preseneti: mešanica v vojašnici, družba mladih ljudij, ki imajo mladeniško moč in ogenj strastij, vse to jih zmeša. Da posnemajo svoje tovariše in postanejo „olikani“, da zakrijejo svojo neizkušenost in svojo naivnost, silijo se biti surovim in pregrešnim, toda te slabosti zapustijo takoj, ko slečejo uniformo. Toda oni so dobri, odkritosrčni; ako se sklicuješ na njih čustva, se bodeš začuden prepričal o njih plemenitosti in nežnosti srca; ako jim govoriš o praporu ali o domovini, čutiš biti njih srca. Vojaštvo, ki je dalo že toliko junakov, ki je dalo že toliko vzgledov kreposti, nesebičnosti in eneržije, ki je prelilo že toliko krvi v najrazličnejših bitkah, — to vojaštvo ne more biti tako, kakoršno slika romanopisec.

Prévost ni še videl deklic, inteligentnih, dobro vzgojenih, pobožnih deklic, katere vzgajajo dobre šole tako skrbno. Te deklice poznajo manj posvetno življenje in njegove puhlosti; one ne poznajo slabostij in malo razumejo skrivati svoja čutila. Njihovo govorjenje je kaj malo pikantno in ne vzbuja pozornosti lahkoživcev in blazirancev. One nimajo nobenih skrivnostij in ne delajo nečasti gospodinjstvu; pripravljajo se za svoj bodoči poklic, ki jih čaka. Ako imajo kak sen, je ta, da bi bile srečne s kakim soprogom in vzgojevale svoje otroke v kr-

ščanskem duhu. Vsakokrat, ko je treba biti požrtvovalnim, so te deklice na svojem mestu.

Toda našim romanopiscem ne manjka pretvez. Oni pravijo, da je njih namen, slikati realno нравno stanje, da hočejo svariti poštene ljudi, slikajoč greh in slabost, in jih napolniti s studom do greha. Ako ni dovoljeno soditi namene, je dovoljeno ceniti vspehe. (Konec sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 26. septembra: 16. pob.; evang.: Jezus ozdravi vodeničnega. Luk. 14. Ciprijan m. — Ponedeljek, 27. septembra: Kozma in Damijan mm. — Torek, 28. septembra: Vencelj kr. Sreda, 29. septembra: Mihael nadang. — Četrtek, 30. septembra: Jeronim sp. — Petek, 1. oktobra: Remigij šk. — Sobota, 2. oktobra: Julijan m. — Lunin spremin: Mlaj 26. septembra ob 2. uri 44 minut pop. — Solnce izide 30. septembra ob 6. uri 4 min., zaide pa ob 5. uri 36 minut. — Dan se skrči v oktobru za 1 uro 35 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. septembra.

(Železna roka — zdrobljena.) Nepričakovane novice nam donšajo današnje brzojavke: ostavko grofa Badenija in njegov dvoboj s poslancem znanim kričačem Wolfom. Tako žalostnega odstopa nismo želeli min. predsedniku grofu Badeniju, dasi nismo bili nikdar njegovi politični prijatelji. Avstrijski minister, ki se tako spozabi, da se dvobojuje in to celo z Wolfom, zasluži, da izgine s prizorišča. Za grofa Badenija, čegar železno roko so listi tolikrat povdarjali, je skrajni čas, da odstopi, ker mu je po dvoboju njegova železna roka — zdrobljena.

(Cesar) je podaril gasilnemu društvu v Polhovem Gradcu 80 glđ., v Hruševji 60, v Dolskem 60, v Gradcu 80 in v Mostah 100 glđ.

(Šolstvo) Na državni višji realki v Ljubljani je vseh dijakov 387, od teh v prvem razredu 125. — Na novomeški gimnaziji je vseh učencev 224 in sicer jih je v prvem razredu 65.

(Iz mestnega zbora ljubljanskega.) Nadaljujoč predmete zadnje seje, poroča o točkah stavbinega odseka odb. H r a s k y. Regulačni načrt, ki se je predložil deželni vlad in deželnemu odboru, je sedaj došel od deželne vlade, ki je načrt odobrila razun treh v vseh točkah. Nepotrjene točke se tičejo nekaterih novo projektovanih zvez mej sedanjimi cestami oziroma ulicami. Kot najnujnejša se naglašja naprava Šubičeve ulice, ki je projektovana čez del nunskega vrta. Na podlagi tega poročila se vladin razpis jemlje na znanje ter magistratu naroči, da ukrene vse potrebno za pridobitev veljavnosti temu načrtu ter stopi v dogovor s predstojništvom nunskega samostana glede odstopa dela vrta. — Čudno, da se ravno tukaj mudi, dočim je drugod veliko manj prometnih zvez, a se le vender lahko čaka. O nasvetih enquete, sklicane zaradi rešitve kolodvor. vprašanja, poda poročevalec zanimivo poročilo. Enketa, ki je bila sklicana na 1. t. m. in katere so se udeležili poleg zastopnikov mestne občine in mestnih inženjerjev zunanji, železniški izvedenci, so obravnavali vprašanja, kako preosnovati železniške prometne razmere, da ne bodejo ovirale razvoja mesta. Vsi so bili v tem jedini, da sedanje naprave na obeh kolodvorih ne ustrezajo sedanjim potrebam in je nujna potreba, da se loči popolno osobni in tovarni promet. Izdelal se je pri ti priliki natančen načrt. Po tem načrtu je proga za osobni promet na mestu sedanje, proga za tovarni promet pa precej proč proti severu. Sedanji kolodvor državne železnice je namenjen samo za tovarni promet, mej tem, ko se za osobni promet zgradi nov kolodvor na mestu sedanjih skladišč južne železnice s pročeljem obrnjenim proti Dunajski cesti. Pred kolodvorom je projektovan prostran trg. Proga za osobni promet se namerava toliko dvigniti, da bo vodila nad Dunajsko cesto. Malo drugačen in natančnejši načrt je izdelal vladni svetnik Blumenthal, ki ima nekako drugačne misli o izpeljavi proge za tovarni promet. Po tem načrtu bi se druga, v obeh načrtih projektovana tovarna proga nekako v krogu ovijala po ljubljanskem polju za Sp. Šiško in se vrnila h kolodvoru drž. železnice. Razvoj mesta je po tem načrtu mogoč na dve strani. Podrobneje poročamo o tej zadevi pozneje, ko bo bolj dozorela.

(Osebnost.) Poročil se je danes v stolnici g. Alojzij Z e b r é, c. kr. sodni pristav z gđč. Marijano roj. L e d e n i k.

(Ljudski shod v Dobrépoljah) dne 12. t. mes. je bil zelo dobro obiskan navzlic slabemu vremenu. Predsednikom je bil izvoljen veleč. gospod župnik A. Ramoveš, ki je dal besedo deželnemu poslancu gospodu Pakižu, ki je poročal o delovanju deželnega zbora. Na njegovo pojasnilo, zakaj ni glasoval v deželni zbornici za direktne volitve, sprejela se je po gospodu predsedniku predlagana resolucija: 1. Na javnem shodu v Dobrépoljah zbrani volilci zahtevajo od svojih poslancev, naj se potegujejo za uvedbo direktnih in tajnih volitev za deželni in drž. zbor. — Ker je za naše kraje odvajanje vode, ki priteka ob deževju iz podzemskih jam in poplavlja polja in travnike, zelo nujno, na drugi strani pa napeljava dobre pitne vode, katere skoraj povsod nedostaja, potrebna, sklenila se je resolucija: 2. Deželni zbor naj pospeši akcijo za odpeljavo vode, ki poplavlja polja in travnike, in za napeljavo zdrave pitne vode po vaseh. — Na to je poročal državni poslanec gospod dr. Krek o delovanju, t. j. nedelovanju državnega zbora ter je karakteriziral posamezne stranke večine in opozicije. Ker vladajoči krogi nimajo dovolj smisla za gospodarsko preosnovo na krščanskem temelju in ker morajo vsled tega nižji slojevi naroda pokazati sami pot in s tem prisiliti višje kroge na delovanje, opominjal je zborovalce, naj se krepko držé svojih organizacij, katere že imajo, in naj čvrsto korakajo na tej poti, zakaj organizovanega ljudstva noben zlodej ne premaga. Sklenile so se naslednje resolucije: 1. Na ljudskem shodu v Dobrépoljah dne 12. kimovca 1897 zbrani volilci najodločneje obsojajo nedostojno obstrukcijo nemško nacionalnih in liberalnih poslancev, kateri so z razgrajanjem preprečili prepotrebno delo v korist delavskih stanov. 2. Jezikovni naredbi za Češko in Moravsko pozdravljamo z veseljem ter pričakujemo od slovan-skih poslancev, da jednako pravično naredbo izposlujejo tudi za slovenske dežele. 3. Načela, ki so združila naše poslance v slovensko krščansko narodno zvezo, odobrujemo. 4. Pozdravljamo državno-zborsko večino, katero vodita načeli narodne enakopravnosti in samostojnosti posameznih dežel s tem pristavkom, da se zagotovi tudi narodna samostojnost z ozirom na zatiranje Slovan v Avstriji. 5. Pri novi nagodbi z Ogersko naj naši poslanci odstranijo dosedanje krivice, ki se godé naši državni polovici. — Obema gospodoma poslancema se je izrekla zaupnica. — S slava-klici na presvetlega cesarja je predsednik zaključil ljudski shod. Mi pa iskreno želimo, da bi se pogostokrat shajali z našimi poslanci, ker taki shodi veliko koristijo in pospešujejo probujo naroda.

(Loterija „Glasbene Maticе“.) Odsek za prireditve efektne loterije razposlal je srečke znanim rodoljubom po deželi in tukaj v Ljubljani ter se nadeja, opirajoč se na znano požrtvovalnost našega občinstva in na plemenito svrho, kateri ima služiti čisti dohodek te loterije, da se bodo srečke popolnem razprodale. Krasni dobitki, ki so namenjeni loteriji, razstavljeni bodo početkom meseca oktobra v društveni hiši v Vegovih ulicah. Srečke so na prodaj: v prodajalnici gospoda Vase Petričiča na Mestnem trgu, v glavni trafiki na Mestnem trgu, v trafiki g. Š e š a r k a v Selenburgovih ulicah, v trafiki g. I v a t k a na Mestnem trgu in v trafiki gosp. B l a ž a na Dunajski cesti. Obljubljeni, a ne še priposlani dobitki naj se blagoizvolijo oddati do 30. t. m. v društveni hiši.

(Tombolo) na korist drevesnici kmetijske podružnice imajo jutri ob polu 4. uri popoldne v Rovtuh. Pri tej priliki bo poročal tajnik kmetijske družbe g. Pirc, petje oskrbi domače pevsko društvo: Planinski glas.

(Petdesetletnica baron Schmidt Zabierowa.) Iz Celovca, dne 24. sept. Dne 22. t. m. je minulo 50 let, odkar je naš deželni predsednik njega ekscelenca g. baron Schmidt-Zabierow vstopil v cesarsko službo. Mislili smo, Bog zná kako slovesno bodo ta dan proslavljali, kaj vse bodo napravili slavljenca na čast. Ker so mu že prej postavili toliko spomenikov — slavnega spomina! — mislili smo, da se zgodi ome-njeni dan vendar kaj posebnega. A nič ni bilo. „Ueber allen Wilpfeln ist Ruh“, rekli smo z nemškim pesnikom. Niti slavni naš mestni zbor ni razobesil svojih frankfurtaric, katere sicer obeša, ako se zbere tudi le par pivovarjev, gozdarjev itd. v mestu. — Slavljenec, g. baron sam, je zbežal na

slavnostni dan iz Celovca, in sicer, kakor potrjujejo o našem dež. predsedniku vendar dobro poučene „Fr. St.“ zato, da se izogne — ovacijam. No, kdor verjame... Po poročilu istega lista je šel na Dunaj, da tam prav na dan svoje petdesetletnice vloží prošnjo za demisijo in v pokojen je. Ali je poročilo resnično, ne vemo. Vsekako bi bil tak odstop prav — tragičen. Spominjali so se slavnostnega dne tudi listi, uradna „Celovčanka“ celo v imenu — Slovencev. V imenu Slovencev govoriti ima pač najmanj pravice list, ki, dasi uraden, očitno in ob vsaki priliki kaže svojo mržnjo do Slovencev. — Znani celovski dopisnik „Vaterland“-a se izpodtika nad tem ter se čudi, da Slovenci grajamo kor. deželnega predsednika. No, mi pa se prav nič ne čudimo, da ga imenovani dopisnik hvali in brani!

(Koroški „Bauernbund“) napravi prihodnjo nedeljo dne 26. t. m. svoj 34. „Kmetijski shod“ pri A. Care-tu p. d. Paukarju v St. Jakobu ob Celovcu. Kot posebnost so naši bauernbunarji povabili na ta shod znanega barona Rokitan-skega iz Gradca, ki je na Štajerskem igral ter še igra jako čudno politično vlogo, ali pravzaprav komedije. Najprej pristaš konservativne stranke je postal nje najhujši nasprotnik in pomagač liberalcev, katerim na ljubo je ustanovil neko „Krščansko kmetško zvezo“, ki je vse drugo, samo — krščanska ne! Vse to pa je storil, ker mu konservativna stranka ni hotela pripomoči do poslanstva. Tega moža torej so pozvali na Koroško, da pomaga bauernbunarjem pobijati — „klerikalizem“. Kaj nasprotniki s to besedo umevajo zlasti na Koroškem, je znano. Nasprotnim nam listom, vstevši tudi uradno „Celovčanko“, prihod „krščanskega barona“ dokaj ugaja. No ne bojimo se ga. Značilno pa je, da isti ljudje, ki nam Slovincem vedno očitajo, da hodimo po pomoč onstran Karavank, tudi iščejo pomagačev izven dežele. Če pa g. Rokitsky našim bauernbunarjem pripomore do kaj pravega krščanstva, bomo mu prav hvaležni!

(Iz varaždinskih Toplic) dne 22. septembra. Gospod urednik! Vem, da Vam je dal vseslovenski shod gradiva dovolj vsaj za teden dni in da Vam ni bilo treba bogve kako željno pričakovati od koderkoli kakega dopisa, kakor v sezóni kislh kumar. Takoj drugi dan po vseslovenskem shodu, kateri mi ne pojde nikdar iz spomina, odpeljal sem se k svo-jemu iskrenemu prijatelju D. Z-u v Zagreb, da se oba po nasvetu zdravnikovem podava v Varaždinske toplice. Teda j az sem se odpeljal še le drugi dan po vseslovenskem shodu v Zagreb, pa sem vendar našel v svojem kupeju in videl istotako tudi po drugih kupejih še veliko vdeležencev, koji vsi niso mogli prehvaliti navdušenosti in edinosti, koji sta kraljevali tako pri shodu, kakor pri banketu. Kaj hočem reči o krasnih govorih pri shodu in navdušenih napitnicah pri banketu? Vsi vdeleženci so bili enih mislij in rekali: Kaj tacega še nismo doživeli! In kar sem čul med potjo do Zagreba na vlaku, to in isto v Zagrebu, kamor sem prišel: vse je bilo polno hvale. Ker je 15. in 16. t. m. deževalo, sva se mogla s prijateljem Davorinom še le 17. odpeljati v Varaždinske Toplice, kamor sva dospela še le ob 1/2 12. Gospod urednik! Vi veste, da naša dolenska železnica gre kakor polž, a verjamite mi, da Zagorska — Zagreb-Varaždin — je še počasnejša. Od pete ure zjutraj do 1/2 11. smo se vozili iz Zagreba do topliškega kolodvora. Po nekod gre vlak tako počasi, da bi ga lahko dohajal, le tu in tam se nekoliko ojači, da pokaže, kaj zna. — Zagorska dolina je lepa in razsežna; obdana od desne od zaraščenega hribovja, od leve od vinskih goric, koje so pa vse opustošene in s koruzo obsejane. Koruza je pa slaba, zelo slaba ne samo po gorica h, nego tudi po vseh nepreglednih njivah. Tudi travniki so lepi in razsežni, le to je škoda, da so tako hitro pod vodo. Videti je, da bo v teh krajih gotovo zavlada velika beda. — Kakor rečeno ob 1/2 11 nas je lukamatija z velikim napo-rom pritiral do poslednje postaje topliške. Ondukaj sedemo na omnibus, s kojim smo se za 80 novčičev ob 1/2 12. uri pripeljali v Toplice. Po tej cesti peljali smo se le malo časa po ravnem, većinoma navzgor in navzdol, deloma skozi gojzd deloma ob levi preko na novo nasajenih vinogradev, dokler nismo prišli v dolino, iz koje nam je že od daleč prihajal žvepljeni sopuh. Vgledavši topliški trg z visokim zvonikom, bili smo veseli, da smo po 6 in pol urni vožnji prišli na svoj cilj. Omnibus nas je zapeljal naravnost v topliški hôtél, kjer smo se nastanili. To poslopje je lepo, dolgo, 2-nadstropno, poslopje z lepimi, visokimi, lepo opravljenimi številnimi sobami.

V pritličju je gostilna z velikimi prostori za obedovanje, navadne koncerte itd. Za kaj imenitnejšega se nahaja v prvem nadstropju jako velika, jako visoka in prelepa dvorana. Tej nasproti vodijo stopnice na drugi platí zelo dolgega hodnika v drugi konec pritličja v velikansko dvorano za običajni tabel d' hôte. Na drugem koncu pritličja so pa žvepljene kopeli z obilnimi, prekrasnimi, visokimi kabinami. Vse je položeno in obdano s samim mozaikom. Vsaka kabina ima svoj lep divan in misico z zrkalom. Da v kabinah, kakor pri sobah, telegrafa ne manjka, se razume samo ob sebi. Se isti dan sva se s prijateljem kopala.

(Iz Prage) 22. sept. Vodja zavoda revnih gosp. Karol Vendulak je na svojo službo resigniral radi nesporazumljenja z načelništvom. G. Vendulak je izdelal več načrtov in nasvetov, s katerimi bi se uredil statut zavoda revnih, a za svoje delo je žel nevhvaležnost od nekaterih članov mestnega zbora. Praga potrebuje do 400.000 gld. na leto za revne, toda vzlic tej svoti se tu nahaja toliko revežev, da se človek temu čudi. Kakor se čuje, sešli se bodo kmalu praški davkoplačevalci ter zahtevali, da se brž ko mogoče vpelje reforma pri zavodih revnih, javnega beračenja in oseb brez dela. — G. župan Podlipny ima ne prav prijetno stališče. H konfliktu z g. Vendulakom se je pridružila za njega sitna stvar. Mesto je dalo češkim manjšinam 5000 gl., a pri interpelaciji dr. Črnohorskega, je g. župan odgovoril, da je dobila osrednja šolska matica 4000 in 1000 gld. Sokol. Dalje se mu je očitalo, da hodi o vseh stvareh se na višja mesta posvetovat ter slednjič, da hrepeni po odlikovanju, zato tako delovanje. Temu se nič ne čudimo. Pri isti seji mestnega zbora se je sklenilo, vpeljati v kapeli v staromeškem rotovžu sv. mašo za „češko ljudstvo“. Letos bo ta maša dne 1. oktobra, v osmini sv. Vavla. Dohod je prost članom mestnega odbora in magistratnim svetnikom. — 20. t. m. je umrl slavn skladatelj g. Karol Bendl, star 58 let. Češka godba je zgubila v njem silno veliko. — V Tahovu so originalni ljudje. 195 nemških gospodinj je zahtevalo, da se odpravi bob sv. Vavla 28. t. m. ter preloži na dan 18. oktobra. To zahtevo je mestni zbor vsprejel z radostjo z vsemi glasovi proti jednemu. Škoda, da ni predpust. — Sl. c. kr. orožništvo je prejelo ukaz, iskati Alban Stolzovo knjigo: „Ein Wort an die Rekruten.“ V knjigi se neki spodkopava spoštovanje proti predstojnikom. Najbolje bo, ako se vojaki za Boga nič menili ne bodo, potem bo vse rešeno. — V Liberecu so krstili pod pogojem železničarja K. K., ker ni mogel prinesiti svojega krstnega lista, pa tudi za svoj rojstni kraj nič vedel ni, oženiti se je pa hotel. — Zaprti urednik Hofer bi se bil rad znebil ječe in obravnave. Poskušal je to doseči na več načinov, a zaman. Oblastva najbrže ptička predobro poznajo. — Do konca tega meseca ostanejo vojaki v preplavljenih krajih. Za poškodovane se je nabralo 110.953 gld. V 46 okrajih znaša škoda 13.749.774 gl. Toliko škode je napravila povodenj zadnje tedne. — Sokolska društva so izključila iz svoje srede vse privržence soc. dem. Le-ti so sedaj ustanovili svoja delavska telovadna društva.

(Iz Brna) 21. sept. V Zabregu se je zgodila te dni v tovarni Brassovi velika nesreča. Eksplozirala je namreč parni kotel ter uničil 15 ljudi. Kakor trdi „Arbeiter Zeitung“, zakrivali so nesrečo podjetniki sami. Ze vlani je opustil svojo službo kurjač Weiser, ker je bil kotel v slabem stanu, a vzlic temu ga tvrdka ni dala popraviti. Za nemško-nacionalne agitatorje v pruskem duhu ima Brass dovolj denarja, a za svojega delavca nima srea. — V Iglavi se je ustanovilo katoliško politično društvo za celi okraj. To društvo je velikega pomena, ker tukaj je bil izvoljen v državni zbor dr. Tuček. — V Tešinu je umrl generalni vikar za avstrijski del vratislavske škofije g. prelat Karol Findinsky. Njegov oče je bil Poljak, mati Čehinja, v duhovna je bil posvečen l. 1856. — 8. pešpolk je odpotoval v Bosno. Za slovo je prejel polkovnik Tomičič od mestnega zbora srebrno stojalo z adreso, v kateri se povdarja lepo vedenje vojakov v času, ko je polk v Brnu kot posadka ležal. Na njegovo mesto je že došel 49. pešpolk, sami Nemci iz Nižjeavstrijskega. — Župna cerkev v Znojmu je v tako slabem stanu, da se je morala zapreti. Popravila bodo veljala 150.000 gld.

(Admiral Sternek) je praznoval dné 20. t. m. v Št. Juriju nad Celovcem, kjer biva po leti, petdesetletnico svojega službovanja. Došlo mu je jako mnogo čestitk od najvišjih oseb. Cesar

mu je poslal jako laskavo lastnoročno pismo ter mu podelil veliki Štefanov red. Tudi nemški cesar, nadvojvode, ministri so čestitali. V predvečer je priredila požarna bramba in šolska mladina Št. Jurska podoknico, na dan je bila sv. maša, potem pa je slavljenec sprejemal došle deputacije, ki so došle iz Pulja, Trsta itd. in razne odlične osebe. Zvečer je bila podoknica vojaške godbe in razsvitljava.

(Sejmi po Slovenskem od 27. sept. do 2. okt.) Na Kranjskem: 27. v Podbukovju, Borovnici in Bučki; 29. v Trnju, na Dovjem, v Rovtah, Loki, na Grosupljem, v Mirni Peči, Mengšu, Novi Vasi pri Blokah in v Završih. — Na Sloven. Stajerskem: 27. pri sv. Urbanu pri Ptujem, 29. pri sv. Barbari, sv. Lorencu, v Marenbergu, Mureki, Šoštanju, Veržeji, Vildonu in na Pilštajnu. — Na Koroškem: 29. v Grajfenbergu, Pusarnici, Rendolu, Roženu in St. Pavlu; v St. Vidu pri sv. Mihaelu štirited. semenj; dalje v Smihelu pri Pliberku in v Ukvah. — Na Primorskem: 29. v Cevdatu, na Bukovi in v Boveu (tri dni.)

Društva.

(Šentpetrska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) priredila dne 10. oktobra t. l. svojo letošnjo veselico. Natančnejši vsopred naznani se pravočasno. Vsa ostala društva se pa tem potom prosijo, na to naznani blagohotno se ozirati.

(Pridobninski zavezanci III. razreda v Ljubljani) volijo neposredno iz svoje srede tri komisijske ude in tri namestnike v pridobninsko komisijo in sicer prvi dné 6. oktobra in zadnji 7. oktobra 1897. Vsled želje mnogih udeležencev se vabijo volilci najuljudnejše k razgovoru glede imenovanja kandidatov. Ta razgovor bo v telovadnici I. mestne deške ljudske šole (Komenskega-prej Poljska ulica) v torek dne 28. septembra 1897 in sicer za volilce III. razreda ob 5. uri popoldne in za one IV. razreda ob 7. uri zvečer.

Predsedništvo trgovske in obrtne zbornice.

(Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) so od 8. do 21. septembra poslali: Gg. vojski domobranci prenočujoči o vajah v meniški šoli, 1 gld. 50 kr. — Podružnica Gorenjska dolina 44 gld. 75 kr., v katerem znesku je letnina, nabirek pri obnem zboru, dar g. J. Nagu 50 kr. in iz nabiralnika v kranjskogorskem župnišču 2 gl. 25 kr. — G. Luka Košmelj v Zelezniških 8 gld., nabrane v veseli družbi v njegovi gostilni in pri zborovanju konz. društva. — Slavno društvo „Zvon“ v Trbovljah 17 gld., in sicer 3 gld. od dohodka veselice in 13 gld. so nabrale gđe. Kristina Divjak, Josipina Vasle, Miroslava in Ela Mol. — Gđe. Mária Novak 3 gld. 20 kr., katere je nabrala v veseli družbi pri g. Novaku v Trojanah. — G. Fr. Sijanec 3 gld. 81 kr., nabrane na veselici pri Sv. Antonu v Slov. Goricah. — G. Josipina Kraigher, blagajničarica postojinske podružnice, 46 gld. kot čisti dohodek od ljubljanskega tamburaškega koncerta v prid postojinske ženske podružnice. — G. A. Rosina v Ormožu 58 gld. 56 kr. kot udnino in čisti dohodek slavnosti, katere je napravila ormoška moška podružnica sv. Cirila in Metoda ob svoji desetletnici. — Po gospi Josipini Tollazzi v Logatcu 100 gld. pokroviteljnine kot čisti dohodek zadnje veselice logaške ženske podružnice. — Ormoška ženska podružnica 11 gld. 30 kr., in sicer 4 gld. letnine in 7 gld. 30 kr., katere je nabrala g. Roza Mikl na gostiji pri S. Ivankovcu. — Žužemberška podružnica po č. g. H. Povšetu 8 gld. 10 kr. — Po č. g. A. Morétu, ž. uprav. v Loškem Potoku, 20 gld., nabrane dne 5. sept. na banketu v gostilni g. J. Gregoriča o priliki ljudskega shoda. — G. F. Kimovec v Komendi 2 gld. 50 kr., katere je nabrala o slovesu najmlajšega krokarja g. Ana pri g. Mejaču v Komendi. — Po g. A. Ogorelcu, nadučitelju pri Sv. Barbari v Halozah, znesek 2 gld. 11 kr., nabran v veseli družbi. — Po g. Jos. Korošcu, nadučitelju in blagajniku podružnice sv. Cirila in Metoda za Kropo, Kamno Gorico in Dobravo v Kropi, 140 gld. 20 kr. s pripomnjo: „Kropi pravijo šaljivo „mala Ljubljana“. Imamo pa vendar „tazente“ — seveda železne, in vsled tega položimo domu na altar 100 gld. pokroviteljnine (že tretjič), 10 gld. ustanovnine (že desetič), 30 gld. letnine in 0.20 gld. podpornine. Bog Vam daj iz bogatih krajev primerno toliko podpore, kot iz revne Kroke in Kamne Gorice, in zginit bode družbin primanjkljaj!“ — „Bog Vas usliši!“ pristavlja tej želji podpisano Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: Gospod Jož. Cegnar, kaplan v Moravčah, 2 gld. — Neimenovan 1 gld. — Gospod Fr. Hribski iz Dražgoš 2 gld. 50 kr. — M. J. 5 gld. — Neimenovana 2 gld. — Gospod M. Narobe, župnik v Zapogah, 5 gld. — Gospod Fr. Tavčar, župnik v Lešah,

5 gld. — Prijatelj iz Bohinja 5 gld. — Število podpisanih dijakov se je letos pomnožilo, dasi jih je bilo mnogo odklonjenih, v zaupanju, da se pomnoži tudi število podpornikov. Bog torej plačaj stotero blagim dobrotnikom ter jim obudi mnogo posnemovalcev!

Telegrami.

Dunaj, 25. septembra. Ministerski predsednik grof Badeni in nemško-nacionalni kričač Wolf sta se danes zjutraj dvobojevala. Dvoboj je bil dogovorjen na samokrese, Wolf je na Badenija vstrelil, predno se je dal komando za streljanje, in je Badenija zadel v desno roko. Grof Badeni vsled ranjenja ni mogel na volka streljati. Splošno se sodi, da mora Badeni, če se ni dvobojeval z Višjo vednostjo, sedaj odstopiti.

Dunaj, 25. septembra. Grof Badeni je včeraj dal ostavko in cesarja prosil dovoljenja za dvoboj z Wolfom in je dobil. Badeni je teško ranjen, v desno roko vstreljen in je padel s stola. Njegova sekundanta sta bila general Ueskül in polkovnik Resch, Wolfova poslanec Lemisch in Sylwester. — Danes je seja ob peti uri, na dnevnem redu je volitev v delegacijo.

Dunaj, 25. septembra. „Fremdenblatt“ poroča, da namerava finančni minister predložiti proračun za leto 1898 prihodnjo sredo. Liberalni veleposestniki objavljajo izjavo, v kateri se glasi, da so dolžni vdeležiti se volitve v delegacijo, ker se gre tu za zadevo, tikajočo se moči monarhije, posebno pa za zahteve zunanjega ministra, čegar politiko liberalni veleposestniki popolno odobravajo.

Dunaj, 25. septembra. „Fremdenblatt“ poroča: Poslanec Förg je zbornici znova predložil 344 peticij obrtnih zadrug proti obstrukciji. Skupno je ta poslanec dosedaj vložil 624 takih prošenj. Največ prošenj nosi po deset podpisov zadrug, torej je skupno nad 1000 podpisov. Za obstrukcijo se je pa vložilo k večjemu 200 peticij, ki so jih nabrali na zadnjem obrtnem shodu v Solnogradu, toda brez vseh dokazov.

Dunaj, 25. septembra. Dr. Belo Lenkeia, ki je lani pokradel nekaj slik v Budimpešti, je sodišče obsodilo na dveletno ječo.

Budimpešta, 25. septembra. „Corr. Bur.“ poroča iz Zagreba: O dogodkih v Sjenicah so znane naslednje podrobnosti: Gibanje je opazati mej ljudstvom že dalje časa. Dne 18. t. m. je prišlo iz Karlovca več oseb, ki so ščuvale narod. Kmalu se je zbralo mnogo ljudstva, posebno še, ker se je vabilo z zvonjenjem. V tem trenutku pa pridejo v vas znani trije funkcionarji, katere so ubili. Ondotni duhovnik je komaj ušel, ker so ga dolžili, da je z ubitimi v zvezi. Preiskovalna komisija je prišla do sedaj 30 oseb, mej temi one, ki so zvonili na pomoč, in ubijalce.

Reka, 25. septembra. Do sedaj se nadaljujejo rešilna dela brez vsakega uspeha. Gotovo je, da je utonilo 30 oseb, mej njimi dunajski bogoslovni profesor Kopallich; ostali so bili Hrvatje. Rešilo se je 26 popotnikov.

Palermo, 25. septembra. V rudniku pri Castelltermini se je zasula neka jama, v kateri je bilo do 40 rudarjev. Dosedaj so dobili tri mrtve in tri ranjene delavce.

Carigrad, 25. septembra. Bolgarski diplomatični agent se še vedno trudi, da izposluje pri turški vladi dovoljenja za imenovanja peterih škofov na izpraznjena mesta.

Neprekosljivega učinka je

Tanno-chinin tinktura za lase.

Okrepčuje in ohranjuje lasišče in preprečuje izpadanje las. Cena 1 stekl. z rabilnim navodom 50 kr.

Jedina zaloga

57 34 2

lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek

v Ljubljani,

Resljeva cesta števil. 1, poleg mesarskega mosta.

Umrli so:

23. septembra. Jožef Gregore, sollicitator, 68 let, Gospodske ulice 3, kap.

24. septembra. Karolina Gorjane, poštnega sluge hči, 13 mesecev, Sv. Petra cesta 16, življenjska slabost.

V bolnišnici:

22. septembra. Alojzij Zupan, dninarja sin, 3 mesece, driska. — Katarina Novak, gostija, 70 let, ostarelost.

Tuji.

22. septembra.

Pri **Stonu**: Lipop iz Bele Peči. — Blaž z Reke. — Chelkovič iz Trsta. — Havas iz Vel. Kanize. — Tscheppe, Schutz, Fischer, Henkel, Mittler, Weinlich, Grader, Mehes, Poschinger, Brunner, Wedan, Golob z Dunaja. — Moosbrugger, Gemahl iz Feldkirch-a. — Brenzina iz Idrije. — Wedan, Steiner, Zoth iz Grada. — Torkar iz Košane. — Wutscher iz St. Jerneja. — Fest iz Jauerburg-a. — David iz Oseka. — Schiller iz Beljaka. — Matz iz Zagreba.

Pri **Matiču**: Rom iz Kočevja. — Thomann iz Monakovega. — Stern iz Frankobroda. — Hanseli, Wahlz, Platt, Fassler, Julius, Stetzel, Hesse z Dunaja. — Pichler iz Grada. — Neumünz iz Lvova. — Perko iz Železne Kaplje. — Stampf iz Tržiča. — Kohrmann iz Celovca. — Awad iz Egipta. — Premroy iz Trsta. — Dežavnik iz Doline. — Schäffer iz Sarajeva. — Sajoviz iz Prestraneka. — Schneider iz Šmihova. — Pichtenau iz Novega Mesta.

Pri **Lloydu**: Möller, Kripper, Žmave iz Grada. — Vintar, Kumar iz Krškega. — Wollner, Rewnel, Abbanex in Zizič iz Pulja. — Schurgast z Dunaja. — Knaplesch iz Feldkirchen-a.

Pri **južnem kolodvoru**: Janežič iz Brežic. — Korb z Reke. — Hegelnägel iz Prage. — Rothenstein z Dunaja. — Hartlein iz Krnova. — Redl iz Celovca. — Seleno iz Trebnjega. — Höder iz Grada.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
24	9 zvečer	743.3	14.0	sr. jzah.	jasno	
25	7. zjutraj	743.9	9.1	sr. vzhsvzh.	megla	0.0
	2. popol.	743.1	21.5	sl. vzhsvzh.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 12.9°, za 0.9° nad normalom.

Túrnske ure!

Prečast. cerkvenim in občinskim predstojništvom se priporočam za **napravo novih ali popravilo starih ur na stolpih**. Moje cerkvene ure so iz najboljšega in trajnega blaga, izdelane po najnovejšem načinu in ker matematično popolnoma natanko uravnane, kažejo čas tako točno, da jih ni treba vrejevati. — **Cene zelo nizke.** 652 6-1

Jamčim za-nje 5 ali več let.

Proračune pošiljam na zahtevanje brezplačno.

Matej Oblak, urar na Vrhniki, Kranjsko.

Prostovoljna razprodaja.

Anton Celaro iz Glince pri Viču razprodá **prostovoljno** svoje

štiri hiše

št.: 41, 59 in 60 v Novivasi pri Viču.

Kupi vabijo se, da se oglase **v nedeljo dne 3. oktobra t. l. popoldne ob 3. uri** pri **županstvu na Viču**, kjer se bode prodaja vršila. 649 3-1

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar, Karlovska cesta št. 2,

se priporoča v vsakovrstna v **sobnoslikarski obrt** spadajoča dela. 9 32-32

Na prodaj so v Hrenovih ulicah št. 3

vsakovrstni kanarčki

izvrstni pevci, poljubne barve, čisto rumeni in p'santi, veliki in majhni; pa tudi **nenavadne velikosti in barve** po razni ceni. 641 2-1

Učenca

sprejemem v svojo trgovino z mešanim blagom. Oglasiti se je pri

650 3-1

Mir. Skušek-u,
trgovcu v Metliki, Dolenjsko.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Izredni občni zbor

vršil se bode

dne 6. oktobra t. l. zvečer ob 8. uri

v pevski dvorani „Glasbenega doma“

v Vegovih ulicah.

Dnevni red:

Edina točka: **Finančne operacije.**

K obilni udeležbi vabi

648 3-3

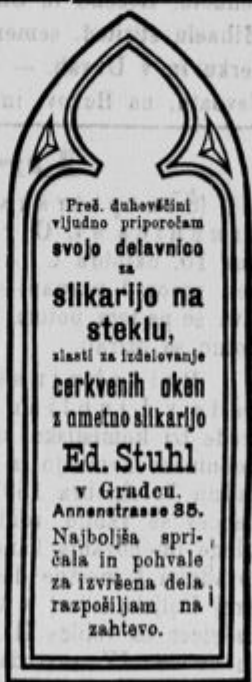
odbor.

Katol. Bukvarna v Ljubljani priporoča:

Enchiridion Liturgicum in usum Clericorum et Sacerdotum in sacris functionibus. Collegit Jos. Erker. Cena 1 gld 50 kr.

Wolf-Petersnikov slovensko-nemški slovar, dva zvezka, nevezana 11 gld. 50 kr., v pol-sagrinastih izvirnih platnicah 14 gld. 50 kr.

500 52-9

Preč. duhovščini
vjužno priporočam
svojo delavnico

slikarstvo na steklu,
slasti za izdelovanje
cerkvenih oken
z ometno slikarstvom

Ed. Stuhl

v Gracu.

Annenstrasse 35.

Najboljša spričala in pohvale
za izvršena dela
razpošiljam na
zahtevo.

C. in kr. privilegovani

zavod za izdelovanje orgelj

tvrdke

Franc Čapek

v Kremsu ob Donavi

odlikovana mnogokrat s prvimi darili, član pariške akademije umetnosti

se priporoča v izvršitev vseh v to stroko spadajočih del, kakor: **izdelovanje in postavljanje novih orgelj** po najnovejšem, preizkušenem stoženo-pridelnem (Kegellade) sistemu i. t. d.

prenavljanje in popraviljanje orgelj, harmonijev, ameriškega ali poljubnega izvora in velikosti. 121 26-17

Od ustanovitve tega zavoda doslej izvršilo se je v njem 150 novih orgelj, mej temi so se postavile orglje v **kremški mestni župni cerkvi** (z 48 registri), v **prostejeviški** (s 30 registri), v **St. Lenartu na Koroškem** (z 28 registri), v **Cortini di Ampezzo** (z 32 registri), v **Obertham na Češkem** (z 18 registri), v **Czepanu na Sedmograškem** (z 12 registri) itd. itd.

Dovoljujejo se jako ugodni plačilni pogoji.

V lekarni se tudi dobiva: **Pristno francosko žganje v originalnih steklenicah po 60 in 40 kr., med. konjak. med. malaga, najboljša, vse po najnižjih cenah. Železnato kineško vino, sagrađa vino (odvajajoče) itd.**

Splošno priznan je kina-železnati malaga
kot dietetično, krepčujoče in kri tvoreče zdravilno sredstvo, priporočljivo krvi primanjkujočim otrokom, ženskim, rekonvalescentom, sploh slabotnim osebam;
Steklenica gld. 1-80, pol stekl. gld. 1-—

Prireja se v kemično farmacevtičnem laboratoriju
lekarni „pri zlatem orlu“
J. Svoboda nasl. (Mardetschlaeger)
v Ljubljani

kateri naj se določijo naročila. Ondi dobé se tudi vsa **homöopatična zdravila.**
Pojasnila na v lekarniško stroko spadajoča vprašanja dajo se radovoljno in brezplačno. 54 52-37

Občinski tajnik,

zmožen slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi ter s spričevali, da ima sposobnost redno opravljati občinske posle, **se sprejme v službo** pri podpisnem županstvu s **1. oktobrom t. l.**; če pa bi ne bilo mogoče, po dogovoru.

Občina plača **gld. 400-—**, in postranski zaslužek **gld. 100-—**, od enem bi moral prevzeti tudi **vodstvo posojilnice** z letno plačo **gld. 100-—**; v prihodnje se bode zadnja povišala.

Pismene prošnje s priloženimi spričevali pošiljajo naj se **do 1. oktobra t. l.**

županstvu v Loškempotoku,

pošta Travnik pri Rakeku.

636 3-3

J. Bartol, župan.

Domača umetnost!

Podobarski i pozlatarski
ateljé

Andrej Rovšek

v Ljubljani, Kolodvorske
ulice 32-34

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila na izdelovanje

oltarjev

iz lesa v poljubnem slogu,

kipov

in

svetniških soh

iz gipsa, kamna, lesenih itd.

Oltarne skupine

iz različnega materiala.

Spričalo. Gosp. Andrej Rovšek je naredil pri župni cerkvi na Ježici dva prav lična **stranska oltarja** v popolno zadovoljnost podpisane predstojništva.

Predstojništvo župne cerkve na Ježici,
dne 30. julija 1897. 505 52-9

Breč. duhovščino in sl. občinstvo

v mestu in na deželi uljudno obveščam, da sem se ravnokar vrnil z Dunaja, kjer sem v višjem učilnem zavodu za prirobovanje oblek slavnoznane tvrdke Hofmann & sin **absolviral tečaj za**

popolno priučitev v prirobovanju vsakovrstne obleke,

posebno še duhovniške obredne in civilne obleke. Cenjenim in velečast. svojim naročnikom mogel bodem odslej v vsakem pogledu postreči kar najbolje.

Ob tej priliki se toplo zahvalim za doslej mi v obilnosti izkazano zaupanje ter prosim, da mi ohranijo naklonjenost vsi dosednji naročniki in mi po priporočilu — katero si hočem pridobiti z natančnim, povsem solidnim delom — pridobé še novih odjemalcev.

Velepoštovanjem

Fr. Pavšner

552 4-4

tehn. izvežbani krojaški mojster

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4 (nasproti c. kr. veliki gimnaziji).

Spričevalo.

Gospodu **Francetu Pavšner-ju**, krojaču na Vodnikovem trgu št. 4 v Ljubljani, dajem spričevanje, da mi je več duhovniške obleke v popolno zadovoljnost in za primerno nizko ceno naredil; zato ga p. n. duhovščini prav gorko priporočam!

V Gorjah, dne 21. septembra 1897.

J. Ažman, župnik.

Alojzij Žebé

c. kr. sodni pristav

Marijanica Žebé rojena Ledenik

poročena.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1897.

653 1-1

Gosp. lekarnarju Piccoli-ju

v Ljubljani.

Podpisani usoja si Vašemu blagorodju uljudno naznaniti, da rabi poslano tinkturo za želodec (Tinctura Rhei composita G. Piccoli) z izvrstnim uspehom proti želodčnemu in kataru v črevesih, isto-tako tudi proti jetrnim in žolčnim izlivanjem.

Bolnišnica usmiljenih bratov.

Gradec, dne 2. februarija 1897.

Provincijal

brat Emanuel Leitner.
nadzdravnik.

282 100-51

Alojzij Večaj

izdelovalec pečij iz glinastih snovij

v Ljubljani, Opekarska cesta 61

preje Igriške ulice 2 47-33

priporoča lepo svojo zalogo

raznovrstnih pečij

od najpreprostejših do najfinejših, raznobarvne: rujave, zelene, bele, pri naročilih pa tudi drugačne barve. V zalogi ima tudi kabljičice za štedilnike, sploh razne glinaste izdelke.

Za svoje delo jamči leto dnij. Cene so najnižje.

Kdo pije
Kathreiner
Kneippovo sladno kavo?
Vsak
kdo ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

804 20-15

100 do 300 gld.
na mesec lahko pošteno
zasluži sleherni ter povsod
brez zgube, ako hoče pro-
dajati postavno dopuščene
srečke in državna pisma.
Ponudbe na Ludovika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschgasse 8. 459 10-5
198 8

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Škropilnice proti peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vodovodne] preše). — Slamoreznice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 9.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

182 10

Zastopniki se iščejo. 265 20-13

Št. 597.

Razpis.

647 3-2

Na mestni dekliški osemrazrednici pri sv. Jakobu v Ljubljani je stalno popolniti

mesto nadučiteljice

z letno plačo gld. 700.—, opravilno doklado letnih gld. 100.— in s stanarino letnih gld. 120.—.

Prošnje je vlagati po službenem potu

do dne 20. novembra 1897

pri podpisnem šolskem oblastvu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 18. septembra 1897.

Za

sezono

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejšega zistema, samokresov itd. in vseh sem spadajočih potrebščin; posebno pa opozarjam na

Novo! **trocevke**, Novo!

ki se izdelujejo samo pri meni in katere je radi lahkote in priročnosti vsakomur najtopleje priporočati.

Ker sem na Kranjskem jedini puškar, ki se peča le z izdelovanjem orožja, priporočam se p. n. občinstvu za mnogobrojni obisk, ker izvršujem vse v mojo stroko spadajoče nove naroče in poprave točno, solidno in najceneje.

Velespoštovanjem

Fran Sevcik

puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

534 20-7

Velika izbira lepih, porabnih priložnostnih daril!

Najboljše **ure** po najnižjih cenah.

Popravila zanesljivo pod jamstvom.

Največja zaloga

verižic, uhanov
in prstanov.

Zaloga Styria-koles in raznih drugih zistemov.

Mehanična delavnica na Poljanah št. 31 v lastni hiši.

Ceniki so franko na razpolago.

Novost: **Stenske (Pendel-) ure z godbo**
po jako nizki ceni. 711 46

Fr. Čuden, urar v Ljubljani, Mestni trg, nasproti rotovžu.

I. kranjski
laneno-oljnati firnež.
I. kranjsko
čisto laneno olje.
Siccativ-firnež (sušilo)
priporoča najceneje 59 104-104
Adolf Hauptmann,
I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani.

Preselitev trgovine!

Jemljem si čast, naznaniti svojim častitim kupcem in občinstvu sploh, da sem se s svojo

trgovino sukna in manufakturnega blaga

pred Škofijo št. 2, preselil v

Špitalске ulice št. 4.

Prizadeval si bom, da se s prav rečno in skrbno postrežbo vrednega storim dosedanjega zaupanja v mojo tvrdko.

S spoštovanjem

Hugon Ihl.

634 3-3

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.
Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 65 37

Novo ustanovljena in novourejena domača
stavbinska in umetna steklarija

trdke 503 3

Avg. Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini
in cerkvenim predstojništvom v
naročila za izdelovanje

cerkvenih oken in vrat vdelanih s ka-
tedralnim steklom ali s svincem obrob-
ljenim belim ali barvenim steklom,

s steklom z umetno
slikarijo

vse strokovnjsko dobro, zajam-
čeno in trpežno izvršeno v lastni
delavnici, od najpreprostejšega do
najfinejšega dela. — Ob enem
opozarja na lepo svojo zalogo
vsakovrstnega

steklarskega blaga

kot so: porcelanasti predmeti, zra-
čala, steklo v ploščah, svetiljke, po-
dobe, okviri za podobe itd.

Prevzema vsa

stavbinska steklarska dela
in popravila po najnižji ceni.

Hotel v najem!

Manjši hotel v trgu blizu velike železniške
postaje, ki je sedež okrajnega sodišča, daje se v
najem.

Pojasnila dobé se pri gosp. Ivanu Pintarju
v Ljubljani, Soteska št. 10. 633 3-3

XXXX Solidno blago. XXXX

Janeza Dogan-a
mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do
40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene
madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik s podobami
zastonj in franko. 323 35-20

XXXX Najnižje cene. XXXX

Staropreizkušeno dijet. kosmet.
sredstvo (vrihalno) za okrepečo
in utrjenje žil in mišic člove-
škega telesa.

Kwizdov fluid

Znamka: kača (hrbolazki fluid).
Z uspehom ga rabijo hribolazei, biciklisti
in jahači, da se utrdé in okrepejo po
dolgem naporu. — Cena steklenici 1 gld.,
pol steklenice 60 kr.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah.

Glavno zalogo ima
okrožna lekarna v Korneuburgu
pri Dunaju.

114 12 G

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 12 52-38

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Pleskarski in lakirarski obrt

trdke

Josip Makovec v Ljubljani

na Bregu šte. 20

se priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi za vsa v
njegovo stroko vtejavajoča se dela, osobito v **prostorčno izvršeno imitacijo**
vsakovrstnega lesovja. — Vsa naročila izvrši natančno z uporabo najboljšega
materijala ter jamči za dobro delo po možno nizki ceni. 390 52-50

ED. MAHR

si dovoljuje uljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da
je dne 15. septembra t. l. **zopet odprl** svojo

trgovino s parfemi, toaletnimi
predmeti in pisalno pripravo

v Židovskih ulicah št. 4

(Garliczy-jeva hiša),

ter prav udano vabi k obilnemu obisku. 629 5-4

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. o. kr. mini-
sterstva za uk in bogočastje pripuščeni

mali, srednji in veliki
katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bode v rabi po avstrijskih ljudskih šolah
od prihodnjega šolskega leta nadalje, je **ravnokar izšel** ter se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalec dobé primeren popust.

Dunajska borza.

Dne 24. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 90 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 95
Avstrijska zlata renta 4%	123 90
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 85
Ogerska zlata renta 4%	121 65
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 30
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	943 —
Kreditne delnice, 160 gld.	356 25
London vista	119 75
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 70
20 mark	11 73
20 frankov (napoleonor)	9 52
Italijanski bankovci	45 15
O. kr. cekini	5 66

Dne 24. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	159 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 75
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	189 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 75
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 35
Dunavske vravnave srečke 5%	129 —
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 50
Posojilo goriškega mesta	112 50
4% kranjsko deželno posojilo	98 —
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 70
Prioritetne obveznice državne železnice	226 50
južne železnice 3%	182 10
južne železnice 5%	126 —
členjskih železnice 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	156 —
Avstrijskega ručnega križa srečke, 10 gld.	19 25
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 —
Salmove srečke, 40 gld.	72 50
St. Genois srečke, 40 gld.	79 40
Waldsteinove srečke, 20 gld.	57 —
Ljubljanske srečke	23 50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	164 50
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v.	3373 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	405 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	83 75
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— —
Montanska družba avstr. plan.	131 15
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165 25
Papirnih rubljev 100	127 37

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Savarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocaga
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.